

**ÅRSBERÄTTELSE 2016 FRÅN FORSKNINGSMILJÖER
VID
INSTITUTIONEN FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK**

Forskningsmiljön Förutsättningar, Utbildning och Resultat (FUR)

1. Medlemmar i gruppen

FUR-gruppen består av:

Monica Rosén, professor

Joanna Giota, professor

Ulrika Wolff, professor

Jan-Eric Gustafsson, professor em, seniorprofessor

Allan Svensson, professor em

Caroline Berggren, docent

Kajsa Yang Hansen, docent

Eva Myrberg, FD, lektor

Åse Hansson, FD lektor

Alli Klapp, FD, lektor

Stefan Johansson, FD, internationell post-doc

Jan Blomgren, doktorand

Anna Maria Fjellman, doktorand

Aimee Haley, doktorand

Michael Hansen, doktorand

Elias Johannesson, doktorand

Johanna Mellén, doktorand

Sara Sjödin, doktorand
Anna Toropova, doktorand
Malena Åvall, doktorand
Victoria Rolfe, doktorand

Vidare är två databasansvariga (Michael Hansen och Bo Nielsen) och en projektadministratör (Inga-Lill Berntsson) av stor betydelse för gruppens verksamhet. Under ht16 har en praktikplats med inriktning mot databashantering och forskningsstöd knutits till de dataansvariga, och för närvarande innehas platsen av Nael Altunesi.

FUR-gruppen träffas i möten ca en gång/vecka, i huvudsak för att diskutera utbildnings- och forskningsfrågor. Ofta är projektverksamheten i fokus, bland annat genom diskussion av manuskript, förberedelser inför konferenser, och inte minst planering av ansökningar om forskningsmedel. Detta har sin grund i att forskningsverksamheten är beroende av extern finansiering, varför mycket tid och kraft ägnas åt att söka medel för projektfinansiering.

Under året har FUR-gruppens ledare Jan-Eric Gustafsson pensionerats och ledningen av FUR-gruppen därför fr.o.m. ht-16 överförs till en ledningsgrupp bestående av gruppens professorer, Monica Rosén, Joanna Giota och Ulrika Wolff. Monica Rosén är ordförande.

2. Forskning

2a. Forskningsfokus

FUR-gruppens forskningsverksamhet bedrivs längs tre huvudsakliga linjer.

En central del av FUR-gruppens forskning bygger på de longitudinella individdatabaserna inom Individualstatistik/UGU-projekten och på de registerdata på populationsnivå som går under beteckningen Gothenburg Educational Longitudinal Database (GOLD). Med hjälp av dessa studeras en lång rad frågor kring individuella och strukturella faktorerers betydelse för val och genomförande av utbildning, liksom av kort- och långsiktiga effekter av utbildning. Forskningen bedrivs inom olika projekt vid institutionen, men UGU-data används även inom flera andra discipliner (t ex nationalekonomi, psykologi, psykiatri och sociologi).

Projektet startades år 1961 med en datainsamling för elever i åk 6 födda 1948. Datainsamling pågår fortfarande, dels genom uppföljning av individer för vilka data insamlats tidigare, dels genom tillägg av nya kohorter. Den senaste kohorten är elever födda 1998, och nästpåföljande kohort kommer att utgöras av personer födda 2004, med första datainsamling planerad till 2017. Underhåll och utveckling av UGU-databasen finansieras av VR/RFI genom ett projektanslag för 2015. VRs finansiering av stora databaser är för närvarande föremål för översyn. Under 2015 var det möjligt att söka driftsmedel för 2016 och 2017, och medel har också beviljats, om än på en betydligt lägre nivå än den sökta. Inför 2018

kommer medel för nationella infrastrukturer/stora databaser att kunna sökas enligt det nya systemet, som bland annat innebär åtta-åriga anslagsperioder.

Yang Hansens projekt om den svenska skolans utveckling under de senaste decennierna med avseende på likvärdighet och variationen i studieresultat mellan individer och skolor bygger på GOLD, liksom på data från de internationella komparativa studierna. Berggrens projekt om nationell, geografisk mobilitet till lärosäten och högskoleutbildades val av etableringsort efter utbildning är också baserat på GOLD. Gustafssons projekt om effekter på pedagogiska resultat av lärartäthet och lärarkompetens utnyttjar en kombination av GOLD och lärarregistret, denna forskning kommer att vidareutvecklas, bland annat i det treåriga projekt med start 2017 som Hansson erhållit medel för från VR. Roséns VR-finansierade utvärderingsprojekt av gymnasieskolan (CHANCE) bygger också på GOLD-registret, men även på data från den internationella undersökningen PIAAC. Inom projektet pågår två avhandlingsarbeten. Vidare har Giota medel från VR för ett projekt som startade 2015, och som bygger på UGU-data.

En andra central linje i FUR-gruppens forskning utnyttjar data från de internationella komparativa studierna av elevers kunskaper och färdigheter för att i sekundäranalyser studera effekter av olika determinanter på utbildningsresultat. Myrberg har medel från VR för att studera effekter av lärarens kvalifikationer på elevers studieresultat, genom analyser av data från PIRLS och TIMSS. Forskningen har också ett starkt fokus på metodfrågor, och vi har tidigare med stöd av infrastrukturmedel från Riksbankens Jubileumsfond byggt upp en databas (COMPEAT) som omfattar såväl de tidiga internationella undersökningarna som de nyare. Flera sekundäranalysprojekt har tidigare genomförts och FUR-gruppen kommer att vidareutveckla denna forskning, bland annat i det femåriga projekt (CHOICE) med start 2016 som Yang Hansen erhållit medel för från VR, och till vilket en doktorand rekryterats. Gustafsson och Rosén har med medel från Riksbankens Jubileumsfond sedan tidigare skapat ett internationellt nätverk med fokus på analys av data från de internationella studierna ("Network for research on international comparisons of educational achievement", ICE). Inom nätverket har en omfattande ansökan om en forskarskola lämnats in till EUs Marie Curie program, som bland annat omfattar 8 forskningsinstitutioner i Europa. Ansökan fick positiv bedömning i både 2013, 2014 och 2015 års granskning, men inga medel. Ansökan har reviderats en fjärde gång och en ny ansökan har lämnats in under 2016, vilken för närvarande är under bedömning.

En tredje forskningslinje avser den tidiga läsutvecklingen, med särskilt fokus på prevention och intervention avseende läs- och skrivsvårigheter, och där Wolff leder flera projekt, bland annat med finansiering från VR. Här pågår en omfattande longitudinell studie där barn följts från fyra till tio års ålder och där uppföljningar planeras för ytterligare två år. I studien ingår intervention i form av fonologisk träning och sammantaget kommer studien att omfatta 13 mätpunkter. Wolff och Gustafsson har i samarbete med forskare vid Institutionen för Neurovetenskap, Psykologiska institutionen och Nationellt Centrum för Matematikundervisning erhållit medel från Stenas forskningsstiftelse för "Göteborg AMBLE - Arena for Mind, Brain, Learning and Environment". Målet är att skapa en plattform för möte mellan forskare och pedagoger verksamma i Västsverige inom förskolan och de tidiga skolåren. Fokus ligger på matematik och läsning. AMBLE-gruppen arbetar med ett tvärvetenskapligt projekt om hjärna, utbildning och lärande för vilket medel erhållits från VR. Projektet påbörjades 2015. Tre doktorander har rekryterats och påbörjat sin verksamhet.

2b. Forskningsprojekt

Forskningsprojekt	Projektledare	Övr deltagare	Finansiär	Totalt anslag	Disponibelt 2016
<i>Högskoleutbildades mobilitet; köns- och klassperspektiv på val av högskola och val av etableringsort efter studier</i> SAMVERKSANSPROJEKT	Caroline Berggren	Anders Olofsson, Miun Aimee Haley	Vetenskapsrådet	8 257 000	3 646 958
<i>Konsekvenser av individualiserad undervisning för elevers motivation och prestationer över 50 år – utbildningsreformer och samhällsförändringar</i> SAMVERKANSPROJEKT	Joanna Giota	Daniel Bergh, KaU Bo Nielsen	Vetenskapsrådet	6 649 000	2 452 048
<i>Underhåll o utveckling av databasen Utvärdering Genom Uppföljning</i> INFRASTRUKTUR	Jan-Eric Gustafsson	Michael Hansen Joanna Giota Bo Nielsen	Vetenskapsrådet	1 700 000	1 700 000
<i>Underhåll o utveckling av databasen Utvärdering Genom Uppföljning</i> BIDRAG	Jan-Eric Gustafsson	Joanna Giota, Michael Hansen, Bo Nielsen	Vetenskapsrådet	4 000 000	3 000 000

<i>Programstöd "Barn och ungdomar: Effekter av förändrade livsvillkor på barns och ungdomars psykiska hälsa"</i> SAMVERKANSPROJEKT	Jan-Eric Gustafsson	Curt Hagquist, KaU Joanna Giota Bo Nielsen	FAS/KaU	1 164 000	945 258
<i>Förändrade möjligheter att lära: Svenska elevers resultat i storskaliga internationella studier över tid</i> BIDRAG	Kajsa Yang Hansen	Rolf Strietholt, TUI, Monica Rosén, Victoria Rolfe Jan-Eric Gustafsson	Vetenskapsrådet	9 730 000	1 946 000
<i>Pedagogiska mätningar: utmaningar rörande innehåll, metod och konsekvenser</i> KONFERENSBIDRAG	Kajsa Yang Hansen	--	Vetenskapsrådet	180 000	180 000
<i>Globala influenser på utbildningssystem – storskaliga studier</i> INTERNATIONELL POSTDOK	Stefan Johansson	--	Vetenskapsrådet	3 150 000	1 380 911
<i>Betydelsen av affektiva kompetenser för prestationer och framgång inom skola och arbetsliv</i> INTERNATIONELL POSTDOK	Alli Klapp	--	Vetenskapsrådet	2 100 000	496 155

<p><i>Effekter av lärarkompetens i Sverige – utveckling över tid mellan ämnen och mellan olika elevgrupper</i></p> <p>BIDRAG</p>	Eva Myrberg	Anna Toropova Stefan Johansson Monica Rosén	Vetenskapsrådet	7 698 000	3 982 198
<p><i>Utbildningsreformer för gymnasieskolan under två årtionden: Konsekvenser för fördelning av resurser, rekrytering och utbildningsresultat</i></p> <p>BIDRAG</p>	Monica Rosén	Kajsa Yang Hansen, Anna Maria Fjellman, Johanna Mellén Bo Nielsen	Vetenskapsrådet	9 704 000	5 736 959
<p><i>Preventing early reading failure; monitoring individual differences, development and enhancement</i></p> <p>BIDRAG</p>	Ulrika Wolff	Barbro Nicander, Malena Åvall	Stiftelsen Clas Groschinskys minnesfond	150 000	763
<p><i>Aktiestinsen, Following early reading: Individual differences</i></p> <p>BIDRAG</p>	Ulrika Wolff	Barbro Nicander, Malena Åvall	Kungliga Vetenskapsakademien	1 500 000	705 212

<i>AMBLE, Following early reading: Individual differences, development and Enhancement</i> SAMVERKANSPROJEKT	Ulrika Wolff	Jan-Eric Gustafsson	S A Olssons stiftelse via SA	1 500 000	892 458
<i>AMBLE, Barns utveckling: Samspelet mellan lärande, utveckling och hjärna i pedagogisk praktik</i> SAMVERKANSPROJEKT	Ulrika Wolff	Jan-Eric Gustafsson Sara Sjödin	Vetenskapsrådet via SA	3 729 364	868 858
<i>Uppföljning av läsinlärningens grunder: Individuella differenser, utveckling och träning</i> BIDRAG	Ulrika Wolff	Barbro Nicander, Malena Åvall, Elisabeth Gärde, Annki Wolgers, Jan-Eric Gustafsson	Vetenskapsrådet	8 408 000	4 349 301
<i>Pedagogiska mätningar: Innehåll, metod och konsekvenser</i> KONFERENSBIDRAG	Ulrika Wolff	--	Riksbankens Jubileumsfond	400 000	400 000
BIDRAG SAMVERKANSPROJEKT (bidrag) INTERNATIONELLT POSTDOK INFRASTRUKTUR KONFERENSBIDRAG	7 5 2 1 2			70 019 364	32 683 079

3. Forskarutbildning

Under 2016 har tio doktorander varit direkt knutna till FUR-miljön, men därutöver har några doktorander haft en lösare anknytning till miljön genom att de haft huvud- eller bihandledare från FUR-gruppen (Veronica Sulau, Peggy Telldahl, Jan-Erik Heimeland, Ulf Rydberg, Carlos Lauchande).

Elias Johannesson hade sitt mittseminarium inom FUR-miljön.

Ansvar för forskarutbildningskurser 2016

- Kvantitativa metoder (5 hp), ht 16. (Monica Rosén)
- Perspektiv på utbildningsvetenskapliga forskningsmetoder, II (7,5 hp), ht 16 (Monica Rosén)
- Multiple regression analysis and basic structural equation modeling (7,5 hp) ht16, (Kajsa Yang Hansen)
- Genusperspektiv på utbildning (7,5 hp) vt 16. (Caroline Berggren)

Planerad forskarutbildningskurs "Neoliberal influence on higher education and academic work – a gender perspective" 7,5 hp, kunde inte genomföras på grund av för få anmälda deltagare.

4. Seminarieverksamhet, externa uppdrag, kollegier m m.

Hösten 2016 startade FUR-gruppen ett kollegium: "Kollegiet förutsättningar, utbildning och resultat: Kvantitativ forskning om de klassiska pedagogiska frågorna." Till ordförande utsågs Joanna Giota och till sekreterare Anna Maria Fjellman. Inom detta kollegium ligger fokus på relationerna mellan utbildningens förutsättningar, organisering och resultat. De ses som ömsesidigt beroende av varandra och kollegiets intresse ligger i att förstå dessa beroenden. Undersökningar av likvärdighet och jämlikhet i utbildning och i övergång till arbetslivet präglar forskningsfrågorna inom kollegiet. Av denna anledning kännetecknas kollegiets forskning av kvantitativa undersökningar, ofta i form av storskaliga studier baserade på slumpmässiga urval, registerdata, enkäter och prov, men även randomiserade interventionsstudier i mindre skala.

Medlemmarna i FUR-gruppen har ägnat sig åt den tredje uppgiften på flera olika sätt. Ett är i form av föreläsningar riktade till allmänheten eller till speciella grupper, och ett annat sätt är medverkan i nyhetsmedia. Ytterligare ett sätt att utöva den tredje uppgiften har varit genom medverkan i statliga utredningar. Gustafsson tillträdde som ordförande för Skolkommissionen. Betänkandet ska läggas fram i april 2017. Gustafsson är också aktiv i KVAs arbete med skolfrågor, bland annat genom arrangemang av seminarier, symposier och konferenser, liksom deltagande i aktuell skolpolitisk debatt. Wolff har varit ledamot i organisationskommittén för Svenska Dyslexistiftelsens kongress: Den åttonde nordiska kongressen om dyslexipedagogik, 2017 och även handläggare för remissyttrande (GU) gällande betänkandet På goda grunder - en åtgärdsgaranti för läsning, skrivning och matematik (SOU 2016:59). Wolff valdes in som arbetande ledamot i Kungliga Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg (KVVS). Rosén var ledamot i det vetenskapliga rådet för Myndigheten för Tillgängliga Medier, MTM.

De disputerade medlemmarna i gruppen har också genomfört extern granskning av ansökningar av forskningsmedel, granskning av artiklar för tidskrifter, sakkunniggranskning vid tjänstetillsättning och befordran, antagning till forskarutbildningen samt opponent- och betygsnämndsuppdrag.

5. Internationellt samarbete; konferenspresentationer, nätverk m m och internationellt forskningssamarbete

I oktober anordnades en konferens inom FUR-miljön: "Challenges in Educational Measurement: Content, Methods and Consequences". En rad framstående internationella forskare deltog. Förutom att uppmärksamma detta viktiga forskningsområde var syftet med konferensen att hylla Jan-Eric Gustafsson i samband med hans pensionering. En Festschrift, *Cognitive Abilities and Educational Outcomes*, Springer förlag, överlämnades för att ytterligare uppmärksamma Jan-Erics enastående insatser inom forskningsområdet, men också hans personliga engagemang under åren och stöd till en mängd doktorander och forskarkollegor.

Medlemmar i gruppen har omfattande nätverk och internationellt forskningssamarbete. Rosén har sålunda fortsatt sitt arbete som "co-convenor" för EERAs Network 9, och hade omfattande engagemang vid planering och genomförande av ECER-konferensen 2016. Flera i FUR-gruppen deltog i konferensen i Dublin i augusti, agerade reviewers för ansökningar och diskutanter vid symposier.

Som redan nämnts finns också ett internationellt nätverk (ICE) kring analys av data från de internationella studierna under ledning av Rosén och Gustafsson, där också Yang Hansen är aktiv. Under året har nätverket haft ett möte i anslutning till ECER-konferensen, där bland annat arbetet med en ytterligare revidering av ansökan till Marie Curie diskuterades.

Forskare i gruppen har fortsatt ett nära samarbete med forskare vid TU Dortmund. Stefan Johansson har även under 2016 haft sitt internationella post-doc projekt förlagt till TU Dortmund. Forskare från Dortmund har också förlagt forskningsvistelser till institutionen för Pedagogik och Specialpedagogik. Vidare har samarbetet med Dortmund under 2016 resulterat i en 6th EERA Spring School i Oslo på temat Longitudinal Structural Equation Modeling.

Rosén samarbetar med professor Sara Howie, University of Pretoria, Sydafrika, som bihandledare till doktorand Carlos Lauchande, som undersöker förändringar i läsförmåga och matematik i åk6 i Mozambique mellan åren 2000-2006.

Genom sitt internationella post-doc stipendium har Klapp kunnat arbeta tillsammans med Henry Levins grupp vid Columbia University i New York, och ingår där i ett projekt som utvidgats med svenska data.

Caroline Berggren har varit vid University of Sussex för forskarvistelse oktober 2015-mars 2016 för samarbete med professor Louise Morley.

FUR-gruppen har under 2016 också gästats av flera internationella besökare som haft presentationer vid seminarier eller som vistats vid institutionen under längre perioder. Caroline Berggren har varit ansvarig för ansökan till Waernska Gästprofessuren, vilken också blev beviljad och ansvarig för Professor Louise Morleys vistelse under läsåret 2016/2017, totalt 3 månader, vid institutionen.

Flera medlemmar i FUR-gruppen har varit keynote/invited speakers vid internationella och nationella konferenser.

6. Planer 2017

Nätverk

Under 2016 kommer det internationella nätverket ICE att fortsätta sitt arbete. Huvudfokus kommer att ligga på fortsatt arbete med ansökningar om medel för projekt och för forskarskolan.

Under 2017 fortsätter samarbete med Louise Morley, University of Sussex, Anders Olofsson Mittuniversitetet och Charlotte Silander, Linnéuniversitetet.

Forskning

Som framgår av beskrivningen av forskning ovan bedriver FUR-gruppen forskning inom tre centrala områden inom pedagogiken: longitudinell individforskning, internationella komparativa studier av utbildningsresultat, och kognitiv utveckling och tillägnande av läsfärdigheter hos yngre barn, Under hösten 2016 har besked erhållits från VR om att Åse Hansson beviljats anslag för forskning om betydelsen av lärarkompetens för elevers skolprestationer genom analys av data från Gold och lärarregistret.

Forskarutbildning

Under 2017 kommer forskare från FUR liksom tidigare att vara engagerade i forskarutbildningens metodkurser. FUR-gruppen ansvarar för ett tillfälle på den obligatoriska kursen *Metodologiska utmaningar i utbildningsvetenskaplig forskning, 5 hp*, som är en fördjupning av de två föregående kurserna som behandlat kvalitativa och kvantitativa metoder. Temat för FURs tillfälle är meta-analys.

Kursen *Klassisk och modern mätteori, 7,5 hp* bjuds under VT17 med Rosén och Johansson som kursansvariga

Den obligatoriska kursen *Kvantitativa metoder i utbildningsvetenskaplig forskning, 5hp*, bjuds under HT17 med Rosén som kursansvarig

Kursen *Multipel regressionsanalys och grundläggande strukturell ekvationsmodellering, 7,5 hp* erbjuds Ht2017 med Yang Hansen som kursansvarig.

En kurs i *Growth modeling 5hp* kommer att erbjudas under Ht17 under kurstemat *Applied quantitative analysis in education*. Kursansvariga Rosén & Klapp

Planerad disputation, september 2017, Aimee Haley

Planeringsseminarium: 26 april 2017, Victoria Rolfe

Planerat mittseminarium, 2017, Malena Åvall.

FUR-gruppen planerar att i samarbete med Umeå universitet söka medel för en forskarskola inom VR:s utlysning Vt7.

7. Vision 2020

FUR-gruppens tre forskningslinjer (longitudinell individforskning, internationella komparativa studier av utbildningsresultat, och kognitiv utveckling och tillägnande av läsfärdigheter hos yngre barn) har bedrivits under flera decennier, såväl internationellt som vid institutionen, med betydande kunskapslandvinningar som följd. Det är vår avsikt att denna forskning även fortsättningsvis skall komma att vidareutvecklas vid Göteborgs universitet.

Forskningens villkor är dock osäkra, och verksamheten bedrivs huvudsakligen i form av kortvariga externt finansierade forskningsprojekt. En vision är därför att vi får bättre tillgång till fasta forskningsresurser, som en förutsättning för kontinuitet i bearbetningen av de mer fundamentala teoretiska och metodmässiga frågorna. Verksamhetens stora beroende av infrastruktur i form av databaser förutsätter också en mer stabil finansiering av drift och utveckling än vad projektfinansiering från VR för närvarande medger.

8. Övriga kommentarer

FUR-gruppen har under senare år i ökande utsträckning medverkat i utbildning på grund- och avancerad nivå inom pedagogik, specialpedagogik och lärarutbildning. Det finns dock intresse bland FUR-gruppens medlemmar för att i än större omfattning medverka i såväl innehållsligt som metodmässigt inriktade kurser på samtliga nivåer inom det högre utbildningssystemet. Detta skulle ge möjlighet till uppbyggnad av kompetens inom metodområden som varit försummade inom pedagogik och lärarutbildning under lång tid, och det skulle vidga de teoretiska perspektiven. För FURs del skulle detta också innebära utveckling mot en akademisk miljö som i större utsträckning kan betraktas som komplett. En sådan utveckling förutsätter dock att gruppen utökas med fler personer, och att det är möjligt att arbeta med en högre grad av kontinuitet i både forskning och undervisning. Som det är nu är vi svårt underbemannade vad gäller senior kompetens på metod- och bedömningsområdet. Även om vi har flera doktorander inom miljön som relativt snart ska disputeras, så saknar vi erfarna forskare som i nuläget kan undervisa kvantitativa metoder på grund- och avancerad nivå. Inte minst för att kunna etablera ett mastersprogram inom området bedömning och utvärdering är detta viktigt.

En del i strävan mot en komplett miljö är arbetet med utvecklingen av FUR-kollegiet. Under vårterminen finns tre inplanerade kollegier: 1) Vad undersöker PISA (Rosén & Klapp), 2) Undervisningspraktiker och presentationer i kommunala och fristående skolor under 30 år-reformer och samhällsförändringar (Giota), samt 3) Skolkommissionens överväganden och förslag (Gustafsson).

Forskningsmiljön Lärande och Bedömning i Språk (LBS)

1. Namngivna personer inom miljön

Forskningsmiljön Lärande och Bedömning i Språk, LBS, inrymmer flera personalkategorier, representerande delvis olika discipliner, involverade i forsknings- och utvecklingsarbete. Miljön utgör en del av en komplett akademisk miljö med fokus på språkpedagogik. LBS har under 2016 letts av professor Gudrun Erickson och professor Liss Kerstin Sylvén.

Inom LBS återfinns följande personer:

Professor

Gudrun Erickson

Sölve Ohlander

Liss Kerstin Sylvén

Docent

Britt-Marie Apelgren

Marianne Molander-Beyer

Lektor

Karmen Johansson

John Löwenadler

Eva Olsson

Biträdande forskare

Lena Börjesson

Dorte Velling Pedersen

Adjunkt

Cecilia Nihlén

Carina Olsson

Johanna Klawitter Beusch

Marcus Warnby

Provutvecklare

Hans Albinsson

Ulrika Arvidsson
Lena Asp
Patrik Axelson
Ann Bjerklund Larsson
Marie-Rose Blomgren
Jerker Brorsson
Jasmine Bylund
Sheila Downie
Ingela Finndahl
Lena Hedenbratt
Iani Hoff
Ellen Garner Jensen
Carina Jochens
AnnaKarin Lensu
AnnaKarin Lindqvist
Maria Mollstedt
Matthew Nowlin
Sofia Nilsson
Colin Park
Frank Perrotte
Håkan Schönberg
Åsa Sebestyen
Anders Sjöström

Doktorand

Linda Borger
Robert Sjöberg

2. Forskning

a) Forskningsfokus

Inom miljön Lärande och bedömning i språk finns en sedan länge etablerad forskning relaterad till olika typer av bedömning, av såväl formativ som summativ karaktär och med avseende på elevers lärande av och kompetenser i språk. Den konkreta bakgrunden till denna forskning är dels en lång erfarenhet av lärarutbildning, dels en mångårig praktisk och teoretisk förtrogenhet med prov och bedömning i främmande språk på ett nationellt plan, från grundskola till högskolenivå. Detta har bl.a. inneburit att stora material kontinuerligt samlats

in.

Forskningen kan i huvudsak karaktäriseras som praxisnära, dvs. nära knuten till lärarprofessionen och gäller en av lärarens viktigaste arbetsuppgifter, nämligen den att bedöma elevernas kunskapsutveckling med syfte att stödja lärande och att befrämja likvärdighet. Utmärkande för forskningsgruppen är bredd såväl i syfte och instrumentanvändning som i val av forskningsmetoder.

b. Forskningsprojekt

LBS är huvudansvarig för det stora fyraåriga VR-projektet **CLISS** (Content and Language Integration in Swedish Schools), som startade 2011 och avslutades 2015. Projektledare: Liss Kerstin Sylvén. CLISS är ett samverkansprojekt mellan IPS och institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet samt två språkinstitutioner vid Stockholms universitet. En antologi, som ska publiceras hos *Multilingual Matters* har under 2016 arbetats fram, där samtliga inblandade forskare och doktorander bidrar med kapitel om sina viktigaste resultat.

Totala medel: 9 400 tkr; Medel under 2016: 0 tkr.

Många av forskningsmiljöns medarbetare är involverade i olika projekt relaterade till det nationella provprojektet **NAFS** (Nationella prov i främmande språk), finansierat av Skolverket. I anslutning till detta projekt har även mindre projekt genomförts, t.ex. angående förberedelse för en digitalisering av nationella prov samt bedömning av engelska inom den grundläggande vuxenutbildningen. Projektledare: Gudrun Erickson.

Totala medel för NAFS, inkl. tilläggsprojekt, under 2016: ca 23 788 tkr.

Vidare utvecklas inom LBS, på uppdrag av Universitets- och Högskolerådet, **ELF**-delen (engelsk läsförståelse) i Högskoleprovet. Projektledare: Liss Kerstin Sylvén.

Totala medel under 2016: 2 950 tkr.

Gudrun Erickson medverkar i VR-projektet 'Muntlig språkfärdighet i främmande språk – en studie av samspelet mellan lärande, undervisning och bedömning i svensk skolkontext' (**TAL**). Projektet är ett samarbete mellan Lunds universitet (samordnande institution), Stockholms och Göteborgs universitet. Projektet är tilldelat medel för åren 2016-2018.

Medel GE under 2016: 825 tkr; Tot. projektanslag (tre år): 7 477 tkr

3. Forskarutbildning

Disputationer 2016

Den 26 februari försvarade Eva Olsson sin doktorsavhandling *On the impact of extramural English and CLIL on productive vocabulary*. Opponent var professor Heini-Marja Pakula University of Turku, och i betygsnämnden satt professor emeritus Philip Shaw, Stockholms universitet, docent Mats Mobärg, Göteborgs universitet, samt docent Annika Lantz-Andersson, Göteborgs universitet. Ordförande var professor Gudrun Erickson, och

huvudhandledare har varit professor Liss Kerstin Sylvén, och biträdande handledare seniorprofessor Sölve Ohlander.

4. Seminarieverksamhet, kollegier, mm under 2016

Under år 2016 har följande seminarier anordnats inom LBS.

Den 17 maj höll professor David Little, Trinity College, Dublin, ett seminarium med fokus på undervisning i flerspråkig grupper; Titel: *One school, fifty-one languages: how to convert linguistic diversity into educational capital*. Seminariet var synnerligen välbesökt, både av lärarstudenter och lärare/forskare från flera institutioner.

Den 23 november höll professor Liss Kerstin Sylvén ett seminarium om fritidsengelska. Två projekt stod i fokus, den nytgivna boken *Extramural English in Teaching and Learning: From Theory and Research to Practice*, och en special issue av tidskriften CALICO om *Computer-assisted language learning (CALL) in extracurricular/extramural contexts*. Även detta seminarium var mycket välbesökt, med såväl lärarstudenter som studenter från det internationella masterprogrammet bland deltagarna.

Den 9 december höll universitetslektor John Löwenadler ett seminarium med titeln *Läsförmåga och språkförmåga i engelsk läsförståelse*.

5. Internationellt samarbete, konferensdeltagande, forskningssamarbete, mm.

LBS är en internationell forskningsmiljö med många medarbetare involverade i olika europeiska språkprojekt och i samverkansprojekt i Asien och USA. Flera medarbetare inom LBS-miljön samarbetar med kollegor i andra länder, och nedan finns detaljerad information om vem som samarbetar med vem och var.

Professor Gudrun Erickson samarbetar sedan flera år med professor April Ginther vid Purdue University, Indiana, USA. Vidare samverkar GE med ett flertal europeiska lärosäten i samband med sitt engagemang som ordförande 2013-2016 i EALTA (*European Association for Language Testing and Assessment*). Hon har vidare under 2016 varit engagerad i två projekt inom Europarådets Language Policy Division i Strasbourg, båda med fokus på den gemensamma europeiska referensramen för språk (CEFR/GERS).

Gudrun Erickson ingår vidare i styrgruppen för ett forskningsprojekt inom Europarådets *Centre for Modern Languages (ECML)* i Graz, Österrike. Projektet handlar om utarbetande av en modell för att kvalitetssäkra implementering och användning av den europeiska referensramen för språk (GERS/CEFR) och har titeln *A Quality Assurance Matrix for CEFR use*. Övriga medlemmar i styrgruppen är Enrica Piccardo (University of Grenoble och University of Toronto), Brian North (Eurocentres) och Anna Czura (University of Wroclaw). Projektet är tilldelat medel för åren 2016-2018.

Docent Britt-Marie Apelgren har under året varit extern bedömare av ett nytt masterprogram i *Content and Language Integrated Learning* (MSc CLIL) vid University of Hong Kong samt medlem av den vetenskapliga kommittén för 2016 års konferens *European Personal Construct Association* (EPCA) i Italien.

Professor Liss Kerstin Sylvén samarbetar med associate professor Amy Thompson vid University of South Florida, Tampa, USA. Genom nätverket *CLIL Research Network* sker ett nära samarbete med flera kollegor i Europa kring frågor som berör CLIL, framförallt med dr Ana Llinares, Spanien, professor Tarja Nikula, Finland, samt professor Christiane Dalton-Puffer, Österrike.

Konferenspresentationer under 2016

I det följande redovisas de konferenser där medlemmar i LBS har presenterat paper under 2016.

Namn	Konferens	Ort	Datum	Typ av presentation	Titel
Britt-Marie Apelgren	XIIIth European Biennial Conference on Personal Construct Theory	Padua, Italien	7-10 juli	Paper	Exploring writing through teachers' construing and narratives. 2016. .
Gudrun Erickson	Ämnesdidaktiskt symposium	Åbo Universitet	12 feb	Keynote	The Balancing Act of Assessment – Enhancing Learning and Equity
	Språkläraarnas Riksförbunds årskonferens: <i>Språk så in i Norden</i>	Stockholm	19 april	Paper	Likt – Olikt – GEMENSAMT: om god bedömning i språk
	ALTE 48 th Conference	Stockholm	22 april	Keynote	What is good (about) Language Assessment
	CRELLA Summer Research Seminar	University of Bedfordshire; UK	7 juli	Invited paper	The Balancing Act of Assessment – Enhancing Learning and Equity
	Ämnesdidaktiska dagen	Åbo Akademi	30 sept.	Keynote	Bedömningens dubbla funktion – för Lärande och Likvärdighet
	SUKOLs Årskonferens	Åbo	8 okt	Keynote	Likt – Olikt – GEMENSAMT – om god bedömning i språk
	The 17th Annual AEA-Europé Conference	Limmasol, Cyprus	5 nov	Keynote	Collaboration and Agency in [Large-Scale] Educational Assessment
John Löwenadler	Forskning pågår	Göteborg	2 nov	Paper	Engelsk läsförståelse – balansen mellan språkförmåga och läsförmåga

Sölve Ohlander	Svenskans beskrivning 35	Göteborg	13 maj	Joint paper (med Gunnar Bergh)	"Sist på bollen var Socialdemokraterna." Om fotbollsmetaforer i allmänspråket
Eva Olsson	Språk så in i Norden (Språkläraernas riksförbund)	Stockholm	18 april	Paper	The effects of extramural English on students' vocabulary
	LUNAS	Köpenhamn, Danmark	9-11 maj	Joint paper (med Liss Kerstin Sylvé)	Academic vocabulary in low and high stakes essays by CLIL and non-CLIL students at upper secondary level
	BAAL Language Learning and Teaching SIG: Crossing Boundaries – Language Learning and Teaching Inside and Outside the Classroom	University of Lancaster, UK	30 juni	Paper	L2 students' development of academic vocabulary: the possible impact of two learning environments
	The 35 th Second Language Research Forum	New York, USA	22-25 sep	Joint paper (med Liss Kerstin Sylvé)	Does type of CLIL instruction influence target language outcomes?
	Konferensen Leda lärande. Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad.	Stockholm	7 sep	Inbjuden talare	Akademiskt ordförande på engelska – hur utvecklas det?
Liss Kerstin Sylvé	ASLAs nationella symposium 2016, Språk och Norm	Uppsala		Paper	Vokabuläranvändning i CLIL- och ickeCLIL-elevens engelska skriftliga produktion
	AAAL 2016	Orlando, USA	9-12 april	Paper	Extramural exposure - a new player in the field of second language acquisition?
	AAAL 2016	Orlando, USA	9-12 april	Joint paper (med Amy S. Thompson)	Motivation and multilingualism in Sweden: A re-examination of the ideal and ought-to L2 selves
	LUNAS	Köpenhamn, Danmark	9-11 maj	Joint paper (med Eva Olsson)	Academic vocabulary in low and high stakes essays by CLIL and non-CLIL students at upper secondary level
	Psychology in language learning II	Jyväskylä, Finland	22-24 aug	Paper	Looking at language through a camera lens
	The 35 th Second Language Research Forum	New York, USA	22-25 sep	Paper	CLIL research during 30 years and looking forward
	The 35 th Second Language Research Forum	New York, USA	22-25 sep	Joint paper (med Eva Olsson)	Does type of CLIL instruction influence target language outcomes?

6. Planer 2017-2018

Nya projektansökningar kommer att inlämnas till Vetenskapsrådet. Slutarbetet med antologin om CLISS-projektet kommer att ske under året, och förhoppningsvis kommer den att publiceras under höstterminen.

En samling artiklar med det tentativa temat *Att bedöma språklig kompetens* är under utarbetande av medarbetare i NAFS-projektet för publicering i RIPS (red. Gudrun Erickson).

Ett LBS-kollegium kommer att inrättas.

7. Vision 2020

Vår vision är att LBS-miljön i ännu större utsträckning än som nu är fallet ska etablera sig som en stark språkdidaktiskt komplett akademisk miljö med fokus bl.a. på bedömning och språk- och ämnesintegrerad undervisning.

En stark ambition är att knyta ett ökat antal doktorander till olika pågående projekt.

Vidare planeras fortsatt och ökad samverkan med FUR-gruppen – genom olika projekt, utökat handledarskap, gemensamma seminarier etc. Ambitionen är också att utveckla samverkan även med andra forskningsmiljöer inom institutionen, fakulteten och universitetet.

Ett aktivt arbete kommer att bedrivas för att knyta fler lektorer, docenter och professorer till LBS-miljön.

Ytterligare forskningsprojekt planeras kring språkligt lärande och bedömning – med ett fortsatt brett forskningsfokus; prov och bedömning, utvärdering, elevers språkfärdighet, elevers attityder och erfarenheter, lärares bedömningskompetens och erfarenheter av undervisning, lärande och bedömning i språk, språklig motivation etc.

Ett nytt framtida fokus inom forskningsmiljön, där forskningsmedel kan sökas, är undervisning på engelska inom det högskolepedagogiska fältet. Vidare kommer ett redan initierat arbete kring digitaliserade bedömningsformer att fördjupas och intensifieras.

8. Övriga kommentarer

Medarbetare i LBS medverkar frekvent i seminarier och andra kompetensutvecklings-sammanhang vid enskilda skolor och/eller i kommuner (tredje uppgiften).

Flera medlemmar i miljön medverkar som *reviewers* för internationella tidskrifter och konferenser. Gudrun Erickson är medlem av *the Editorial Board* för tidskriften *Language Testing*. Britt-Marie Apelgren är medlem av *the Editorial Board* för tidskriften *Personal Construct Theory & Practice*.

9. Publikationslista 2016

Artikel, refereegranskad vetenskaplig

- Apelgren, B-M. (2016). ['Through the reading web' – Academic reading in doctoral studies](#) *Personal Construct Theory & Practice* 13, 66-77.
- Bergh, G. & S. Ohlander. (2016). *Iniesta passed and Messi finished clinically: Football verbs and transitivity*. *Nordic Journal of English Studies* 15(2):19–38.
- Gyllander Torkildsen, L. & G. Erickson. (2016). ['If they'd written more...' – On students' perceptions of assessment and assessment practices](#). *Education Inquiry* 7(2), 137-157.
- Sylvén, L.K., & P. Sundqvist. (2016). Validation of a test measuring young learners' general L2 English vocabulary knowledge. *Novitas Royal*, 10(1), 1-23.

Artikel, övriga tidskrifter

- Erickson, G. (2016). [Likt, olikt, gemensamt – om god bedömning i språk](#). *Lingua* 4(2016), 7-12.
- Erickson, G. (2016). [Bedömningens dubbla funktion – för lärande och likvärdighet](#). *Communicare*, 6 årg., 4-9. (Fremmedspråksenteret, Høgskolen i Østfold, Norge)
- Granfeldt, J., C. Bardel, G. Erickson, S. Sayehli, R. Ågren & R. Österberg (2016). [Muntlig språkfärdighet i främmande språk – en studie av samspelet mellan lärande, undervisning och bedömning i svensk skolkontext. Presentation av det nya forskningsprojektet TAL](#). *Lingua* 2(2016), 14-20.

Bokkapitel

- Sylvén, L.K., & Sundqvist, P. (2016). Undervisning på och i engelska. In T. Hansson (Ed.), *Pedagogik för högskolelärare* (pp. 375-400). Möklinta: Gidlunds förlag
- Takala, S., G. Erickson, N.Figuera & J-E. Gustafsson (2016). [Future Prospects and Challenges in Language Assessments](#). In Banerjee, J. & D. Tsagari, *Contemporary Second Language Assessment, Contemporary Applied Linguistics*. London: Bloomsbury Academic.

Konferensbidrag, refereegranskat

- Apelgren, B-M. (2016). *Exploring writing through teachers' construing and narratives*. XIIIth European Biennial Conference on Personal Construct Theory 7-10 July 2016. Padua, Italy.
- Erickson, G. (2016). [The Balancing Act of Assessment – Enhancing Learning and Equity](#). National conference for teacher educators; University of Turku, Finland. Keynote.
- Erickson, G. (2016) *Likt – Olikt – GEMENSAMT: om god bedömning i språk*. Språklärarnas Riksförbunds årskonferens: *Språk så in i Norden*; Stockholm. Paper

- Erickson, G. (2016). [*What is Good \(about\) Language Assessment?*](#) The 48th ALTE Conference (Association of Language Testers in Europe); Stockholm University. Keynote.
- Erickson, G. (2016). *The Balancing Act of Assessment – Enhancing Learning and Equity*. CRELLA, University of Bedfordshire. Invited paper.
- Erickson, G. (2016). *Bedömningens dubbla funktion – för Lärande och Likvärdighet*. Ämnesdidaktiska dagen, Åbo Akademi. Keynote.
- Erickson, G. (2016). *Likt – Olikt – GEMENSAMT: om god bedömning i språk*. SUKOL, Åbo. Keynote
- Erickson, G. (2016). [*Collaboration and Agency in Educational Assessment*](#). The 17th AEA Conference (Association for Educational Assessment - Europe); Limassol, Cyprus. Keynote.
- Löwenadler, J. (2016). *Engelsk läsförståelse – balansen mellan språkförmåga och läsförmåga* Paper presenterat vid konferensen *Forskning pågår*, Göteborg, 2 november.

- Ohlander, S. & G. Bergh. (2016) "Sist på bollen var Socialdemokraterna." Om fotbollsmetaforer i allmänspråket. Paper presenterat vid konferensen *Svenskans beskrivning* 35, Göteborg, 13 maj.
- Olsson, E. (2016). [The effects of extramural English on students' vocabulary](#). Språk så in i Norden (Språklärarnas riksförbund), Stockholm, 18 april.
- Olsson, E. (2016). [L2 students' development of academic vocabulary: the possible impact of two learning environments](#). BAAL Language Learning and Teaching SIG: Crossing Boundaries – Language Learning and Teaching Inside and Outside the Classroom. University of Lancaster, UK, 30 June 2016.
- Olsson, E. (2016). Akademiskt ordförråd på engelska – hur utvecklas det? Inbjuden talare vid konferensen *Leda lärande*, Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad. Stockholm, 7 september.
- Olsson, E. & L.K. Sylvén (2016). *Does type of CLIL instruction influence target language outcomes?* Paper presenterat vid The 35th Second Language Research Forum, New York, USA, 22-25 september.
- Sylvén, L.K. (2016). *Vokabuläranvändning i CLIL- och ickeCLIL-elevers engelska skriftliga produktion*. Paper presenterat vid ASLAs nationella symposium 2016, Språk och Norm, Uppsala
- Sylvén, L.K. (2016). *Extramural exposure - a new player in the field of second language acquisition?* Paper presenterat vid AAAL 2016, Orlando, USA, 9-12 april.
- Thompson, A. S. & L.K. Sylvén (2016). *Motivation and multilingualism in Sweden: A re-examination of the ideal and ought-to L2 selves*. Paper presenterat vid AAAL 2016, Orlando, USA, 9-12 april.
- Sylvén, L.K. & E. Olsson (2016). *Academic vocabulary in low and high stakes essays by CLIL and non-CLIL students at upper secondary level*. Paper presenterat vid LUNAS 2016, Köpenhamn, Danmark, 9-11 maj.
- Sylvén, L.K. (2016). *Looking at language through a camera lens*. Paper presenterat vid Psychology in Language Learning II, Jyväskylä, Finland, 22-24 augusti.
- Sylvén, L.K. (2016). *CLIL research during 30 years and looking forward*. Paper presenterat vid The 35th Second Language Research Forum, New York, USA, 22-25 september.

Rapport/Bok

- Olsson, E. (2016). [On the impact of extramural English and CLIL on productive vocabulary](#). Doktorsavhandling. Göteborg. Göteborgs universitet.
- Sundqvist, P., & L.K. Sylvén, (2016). *Extramural English in Teaching and Learning: From Theory and Research to Practice* London: Palgrave Macmillan.

Forskningsmiljön Power and Agency in Education (PAGE)

Forskningsmiljön Power and Agency in Education (PAGE) har varit verksam sedan senvåren 2014. Ledare för miljön är Marianne Dovemark och Ulf Blossing. Deltagarna i miljön har möte cirka en gång i månaden under en och en halv timme. Dessemellan pågår verksamhet i tre arbetsgrupper med inriktning mot kritisk teori (KRIT), skolutveckling (SKUT) respektive pedagogik och politik (POP).

1. Medlemmar i forskningsmiljön

Forskare i miljön var i december 2016:

Professorer: Dennis Beach, Marianne Dovemark, Karin Rönnerman Elisabet Öhrn samt (seniora professorer) Rolf Lander, Sverker Lindblad och Per-Olof Thång.

Docenter: Petra Angervall, Ulf Blossing, Caroline Berggren, Ilse Hakvoort, Ann-Sofie Holm, Gun-Britt Wärvik.

Universitetslektorer: Klas Andersson, Eva Andersson, Ingrid Berglund, Susanne Dodillet, Ingemar Gerrbo, Maria Jarl, Monica Johansson, Rosemarie Kamperin, Mette Liljenberg, Ann-Louise Ljungblad, Mattias Nylund, Monica Nyvaller, Anette Olin, Andreas Ottemo, Caroline Runesdotter, Liisa Uusimaki, Karin Wass, Anna-Karin Wyndhamn, Marie Wrethander.

Doktorander: Ingela Andersson, Charlotte Arkenback Sundström, Christina Björkenvall Starrost, Ellinor Dyne, Elsi-Brith Jodal, Peter Johannesson, Carina Peterson, Katarina Samuelsson, Angelica Simonsson, Ditte Storck Christensen, Helena Wallström, Martina Wyszynska Johansson.

Professorer	Docenter	Doktorer	Doktorander
7	6	19	12

2. Forskning

Forskningsfokus

Forskningsmiljön samlar forskare och doktorander kring studier av makt, deltagande och aktörskap i olika utbildningssammanhang. Teoretiskt hör miljön hemma i en kritisk tradition där politiska aspekter i pedagogiska fenomen uppmärksammas, det vill säga hur differentiering skapas och återskapas i och genom pedagogiska processer och praktiker. De metodologiska infallsvinklarna uppvisar en betydande bredd med bland annat aktionsforskning, diskursanalys, narrativ analys och etnografi.

Nedan listas de forskningsprojekt där projektledaren är medlem i PAGE och projektet är förlagt till IPS och Göteborgs universitet. Utöver dessa projekt medverkar flera medlemmar i projekt som är förlagda till andra universitet.

a) Forskningsprojekt – bidrag förlagda till IPS

Projekt: Landbygdens unga. Utbildning, plats och delaktighet.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2014-2017.

Projektledare: Elisabet Öhrn.

Övriga deltagare: Dennis Beach, Monica Johansson (IPS, GU) samt Per-Åke Rosvall, Maria Rönnlund (Umeå universitet)

Totalt anslag: 7 884 000 kr

Andel på IPS 2016 1 123 760 kr

Projekt: Att organisera för skolframgång.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2012-2016.

Projektledare: Maria Jarl.

Övriga deltagare: Maria Jarl, Ulf Blossing, Klas Andersson.

Totalt anslag: 6 500 000 kr

Andel på IPS 2016: 1 627 700 kr

Projekt: Omvärdera konflikter: En undersökning av lärarens syn på konflikter som är i ett inledande stadium och hur de kan användas för att stärka lärandet.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2015-2018.

Projektledare: Ilse Hakvoort

Övriga deltagare under 2015: Agneta Lundström, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap, Umeå universitet, Elizabeth Olsson, Institutionen för globala studier, GU, Åke Ingerman, Institutionen för didaktik och pedagogisk profession, GU, Kristoffer Larsson, Institutionen för didaktik och pedagogisk profession, GU

Totalt anslag: 6 151 000 kr

Andel på IPS 2016: 714 019 kr

Projekt: How to explain advanced placement tracks. A comparative history of educational science in Sweden, East and West Germany

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2011-2017.

Projektledare: Susanne Dodillet

Övriga deltagare: (inga övriga deltagare)

Totalt anslag: 4 320 000 Kr

Andel som låg på IPS 2016: 100 %

Projekt: Rätt och fel i skolans värld. Myndighetsutövande och gränsdragning i professioner.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2013-2016.

Projektledare: Caroline Runesdotter

Övriga deltagare: Susanne Fransson Inst. för socialt arbete.

Totalt anslag: 4 177 000 kr

Andel på IPS 2016: Inga inbetalningar under år 2016. Det förbrukades ca 1 214 000 kr under 2016 på IPS.

Projekt: Internationella perspektiv på kunskapsorganisering och forskningskvalitet inom utbildningsområdet.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2016.

Projektledare: Sverker Lindblad

Övriga deltagare: -

Totalt anslag: 70 000 kr

Andel på IPS 2016: 70 000 kr inbetalades till IPS år 2016.

b) Forskningsprojekt – bidrag förlagda till annat lärosäte

Projekt: Kritiskt tänkande i yrkesämnesundervisning? Medborgarskapande i yrkesprogrammets styrdokument och klassrumspraktik

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2016-2019.

Projektledare: Per-Åke Rosvall (Umeå universitet)

Övriga deltagare: Mattias Nylund, Kristina Ledman (Umeå universitet), Maria Rönnlund (Umeå universitet),

Totalt anslag: 5 898 000 kr

Andel på IPS 2016: 450 967 kr.

Projekt: Hur påverkar reformer av samhällskunskap ungas medborgarkompetens?

Finansiär: Vetenskapsrådet 2014-2016.

Projektledare: Joakim Ekman (Södertörns högskola)

Deltagare från IPS: Klas Andersson, 50 % under 3 år

Totala anslag: 5 360 000 kr

Andel av på IPS 2016: 580 000 kr inbetalades till IPS under 2016.

Projekt: Utvärdering av Läslyftets huvudomgång

Finansiär: Skolverket, 2015-2018.

Projektledare: Professor Anders Hanberger (UCER Umeå).

Deltagare från IPS: Eva Andersson

Totalt anslag: 8 001 270 kr

Andel på IPS 2016: 1 647 000 kr

Projekt: Mellanstadieelevers berättelser om betyg en studie om elevers erfarenheter av att få betyg och göra nationella prov i årskurs sex.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2014-2017.

Projektledare: Héctor Pérez Prieto (Karlstads universitet).

Deltagare från IPS: Viveca Lindberg

Övriga deltagare: Håkan Löfgren, Linköpings universitet, Ragnhild Löfgren, Linköpings universitet & Johan Samuelsson, Karlstads universitet .

Totalt anslag: 6 147 000 kr.

Andel på IPS 2016: Inga medel har överförts till IPS.

Projekt: Lära för karriärvalet.

Finansiär: FAS/FORTE, 2016-2019.

Projektledare: Lisbeth Lundahl (Umeå Universitet)

Övriga deltagare: Ann-Sofie Holm (GU), Michael Lindblad (UU), Ewa Rolfsman (UU), Anders Lowén (Malmö Högskola).

Totalt anslag: 1 000 000 kr

Andel på IPS 2016: 138 598 kr inbetalades till IPS.

Projekt: Undervisningstraditioner och lärande.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2013-2017.

Projektledare: Jonas Almqvist (Uppsala universitet).

Deltagare från IPS: Anette Olin

Övriga deltagare: Forskare från Uppsala, Stockholm, Schweiz och Frankrike.

Totalt anslag: 8 957 000 kr

Andel på IPS 2016: 184 000 kr

c) Forskningsprojekt – uppdrag

Projekt: Skolledares ledarhandlingar för ökad förbättringskapacitet.

Finansiär: Lerums kommun, 2014-2017.

Projektledare: Ulf Blossing

Övriga deltagare: Ann Blom, Karin Persson (Lerums kommun)

Totalt anslag: 2 500 000 kr.

Andel på IPS 2016: 772 000 kr.

d) Forskningsprojekt – post doc

Projekt: Hur kan spetsinsatser motiveras? En studie av diskussioner om eliter, excellens och särbegåvade barn i Sverige, Öst- och Västtyskland sedan 1945.

Finansiär: Vetenskapsrådet, 2012-2017.

Projektledare: Susanne Dodillet

Totalt anslag: 4 320 000 kr

Andel på IPS 2016: 1 488 000 kr

e) Forskningsprojekt – internationella nätverk

Projekt: Nordic Centre of Excellence "Justice through education in the Nordic countries".

Finansiär: NordForsk, 2013-2018.

Projektledare: Gunilla Holm, Helsingfors universitet

Deltagare från IPS: Elisabet Öhrn, Dennis Beach, Marianne Dovemark, Ann-Sofie Holm och Mattias Nylund.

Totalt anslag: ca 3,3 milj Euro (ca 31 500 000 kr), vilka förvaltas av Helsingfors universitet.

3. Forskarutbildning

Följande doktorander har disputerat under 2016:

Pedagogiskt arbete

Lisbeth Gyllander

Licentiatseminarier, Pedagogik

Lars Fransson

Ansvar för forskarutbildningskurser:

Följande forskarutbildningskurser har miljön haft ansvar för under 2016:

- Researching Professional Practice: Critical Perspectives on Leading, 5 Higher Education Credits
- Läroplansteori: Grundläggande teorier och utvecklingstendenser, 7,5 hp
- Introduktionskurs, 5 hp
- Pedagogik som vetenskap, 15 hp
- Pedagogiskt arbete, 15 hp

4. Arbetsgrupper

Nedan följer redogörelser för arbetsgrupperna i PAGE:

KRIT

Inom arbetsgruppen KRIT arbetar de forskare som har fokus på kritisk teori. Under tidig vår arbetade KRIT-gruppen med några av medlemmarnas forskningsansökningar. Utfallet av arbetet genererade i sex VR – ansökningar som lämnades för granskning inom gruppen i slutet av mars. I april genomfördes två möten i arbetsgruppen av mer generell karaktär. Vid ett av mötena lades fokus på individuell textproduktion, med utgångspunkt i bland annat Susanne Dodilletts artikelmanus och vid ett av mötena diskuterades forskningsstrategier bland gruppens medlemmar. På mötet i maj diskuterades mer principiella frågor om KRITs behov och fokus.

Arbetsgruppen arrangerade under tidig höst 2016 ett internt möte med gästprofessor Louise Morely. Hon beskrev sitt forskningsarbete, nätverk och framtida planer. Under hösten genomfördes också två möten där artikelmanus diskuterades, dels ett med fokus på Mattias Nylunds arbete och ett där Marianne Dovemarks text behandlades. KRITs verksamhet för 2016 avslutades i december med att avtacka Marianne Dovemark som KRITs samordnare. Beslut togs att Mattias Nylund ersätter Marianne. Mattias fortsätter alltså tillsammans med Petra Angervall att koordinera KRITs verksamhet för 2017.

SKUT

SKUT samlar sedan dess bildande år 2000 de forskare och doktorander som har ett särskilt intresse för utveckling av såväl lärarprofessionen, skolans ledarskap som skolans verksamhet. Skolutveckling sker i skärningspunkten mellan lärare, skollidare och praktiken. SKUT leds av professor Karin Rönnerman och såväl forskare som doktorander deltar vid de möten som sker en gång per månad. Under 2016 genomfördes nio möten, vars innehåll specificeras nedan.

Under våren fokuserades innehållet i SKUT mot samtida skolutveckling och trender. Forskare som varit inblandade i någon satsning bjöds in för att berätta om vad som sker. Följande forskare återgav information om aktuella satsningar:

Januari: Eva Andersson, IPS – läslyftet

Februari: Ingrid Berglund – Lärlingsutbildning

mars: Lena Lindgren, förvaltningshögskolan – utvärderingssystem i skolan av

april: Birna Svanbjörnsdóttir – skolutveckling på Island

maj: Anette Jahnke, NCM – matematiklyftet

Under hösten initierades ett kommande projekt om relationen mellan utbildning och utveckling i skolan. De olika masterprogram som deltagarna i SKUT medverkar i kommer att vara i fokus för studien. Studenter som avklarat sitt examensarbete ska intervjuas med början i januari, 2017. Flera av SKUTs möten ägnades åt en projektplan med tillhörande intervjufrågor. NoMiA-, MiU- Specialpedagogprogrammet på avancerad nivå liksom yrkesprogrammet kommer att ingå. Förutom intervjuer kommer examensarbetena att analyseras utifrån om en utvecklingsinriktning är framskriven. Tanken är sedan att fler program kan ansluta.

Utöver ovanstående specifika innehåll vid mötena har varje möte också inneburit granskning av egna texter, forskningsansökningar, konferenspapers. Vid dessa granskningar tillämpas den responsmodell som tidigare beslutats om att användas vid diskussion av texter (egna och andras) för att nå en större delaktighet i diskussionerna.

Varje möte samlar mellan fem och elva deltagare.

POP

Arbetsgruppens mejllista har 26 mottagare och på arbetsgruppsmötena deltar ungefär 6-10 personer regelbundet. Gruppen består av seniora forskare och ett antal doktorander. I arbetsgruppen som träffas varannan vecka läser och kommenterar vi varandras texter eller andra texter. En gemensam grund för vårt arbete är frågan om 'det politiska' som vi menar alltid ingår som en aspekt av pedagogiska fenomen. Det handlar om sociala och kulturella yttringar av maktaspekter där utbildningspolitik och policyskapande endast utgör en del. Under året har vi också börjat närma oss begreppet 'kunskapspolitik', bland annat genom att läsa antologin *Making a Difference in Theory. The Theory Question in Education and the Education Question in Theory* (Biestam Allan & Edwards, 2015, Routledge) samt genom diskussion av gråzonsbegreppen i rapporten *International comparisons of school results*.

Deltagarna i PoP är involverade i flera pågående internationella bokprojekt till exempel :

- Sverker Lindblad med Daniel Pettersson och Thomas S. Popkewitz är redaktörer för ett bokprojekt med den preliminära titeln – Numbers, Education and the Making of Society: International Assessments and Its Expertise.
- Sverker Lindblad med Elisabeth Hultqvist och Thomas. S. Popkewitz - är redaktörer för ett bokprojekt med den preliminära titeln – Critical Analyses of Educational Reforms in an era of Transnational governance.
- Viveca Lindberg arbetar inom NordYrk (yrkespedagogik & didaktik) med en pågående antologi om bedömning av yrkeskunnande (HIOA, Jyväskylä University, Åbo akademi i Vasa).
- Gun-Britt Wärvik och Viveca Lindberg är tillsammans med Sarojni Choy redaktörer för en antologi om integration mellan skola och arbetsliv.

Slutligen förbereder Pop-gruppen även öppna seminarier till PoP kollegiet, vilket under 2016 var fyra stycken.

5. Kollegier

Till PAGE finns flera kollegier knutna. Kollegierna är en öppen seminarieform och har till uppgift att samla intresserade inom och utom universitet kring ett visst fokus. Till kollegierna

inbjuds forskare som presenterar sin forskning och som efterföljs av en diskussion. Kollegierna har sin egen hemsida och seminarierna annonseras här och i kalendariet. Kollegierna redovisar sina egna årsberättelser. Kollegierna är:

- Aktionsforskningskollegiet
- Kollegiet Genusperspektiv i pedagogik
- Kollegiet för pedagogik och politik
- Utbildningssociologiska kollegiet
- Kollegiet för utbildningsledarskap

6. Internationellt arbete

a) Konferensdeltagande

Medlemmar i forskningsmiljön deltog aktivt i internationella konferenser, vilket framgår av de paper som återfinns i publikationsdatabasen. Vid tiden för årsberättelsens författande gick det tyvärr inte att sammanställa dessa från databasen.

b) Nätverk

Forskningsmiljöns medlemmar är engagerade i en rad nätverk. Här nedan listas ett antal av dem.

SWERA

ECER: t ex Network 10 Teacher Education Research, Network 11 Educational Improvement and Quality Assurance, Network 12 LISnet – Library and Information Science, Network 19. Ethnography, Network 23. Policy Studies and Politics of Education, Network 26 Educational Leadership.

AERA: Division B: Curriculum Studies, Division G: Social Context of Education, Division L: Educational Policy & Politics (AERA).

NFPF/NERA: t ex Network 6 Educational Leadership, Network 19 Teacher's Work and Teacher Education, Network 21 Politics of Education and Education Policy Studies och Network 24 School development.

NordYrk

ISCAR, EARLI

CHAT- Nationellt nätverk för forskare som arbetar med verksamhetsteori.

ESREA – Steering Committee member of European Society for Research on the Education of Adults

Research network on *Access, Learning Careers and Identities*. www.esrea.org

INHWE –International Network for Health Workforce Education

Lab for international assessment studies

Nordiskt Nätverk för Aktionsforskning (NNAF)

Pedagogy, Education, Praxis (PEP)

Nordic Centre of Excellence; JustEd.

c) Internationella gäster

Associate professor Sarojni Choy, Griffith University, 5 – 16 september 2016.

Dr Birna Svanbjörnsdóttir, University of Akureyri, 1 september – 1 januari 2017.

Ass. Prof. Christine Edwards-Groves, Charles Sturt University, Australien, 13 mars – 6 april 2016.

Dr Ian Hardy University of Queensland, Australien, 25 september – 22 oktober 2016.

Docent Sirpa Lappalainen, Helsingfors universitet, 3 oktober – 29 oktober 2016.

Doktorand Tuuli From, Helsingfors universitet, 14 maj – 11 juni 2016.

Doktorand Valgerður Bjarnadóttir, Islands universitet, 23 oktober – 19 november 2016.

6. Planer för 2017

Se punkt 7.

7. Vision 2020

Under 2012 lanserade GU:s Vision 2020 som fakulteter och institutioner har att förhålla sig till. IPS:s verksamhetsplan har skrivits fram för 2016 och 2017 utifrån Vision 2020.

Forskningsmiljön PAGE har många starka sidor särskilt när det gäller mängden forskningsbidrag som medlemmarna är involverade i. Merparten av medlemmarna är under 60 år vilket bådär gott för en hållbar och framtida uppbyggd miljö. Till miljön var under 2016 12 doktorander knutna. Doktoranderna bidrar till den kritiska massa som krävs för diskussioner om miljöns fortsatta utveckling. Det finns dock ett behov av att rekrytera fler forskare till miljön. Inför 2016 önskades till exempel förstärkning av forskare med inriktning mot ledarskap, vilket har tillförts. Detta har varit av yttersta vikt när flera medlemmar i miljön är involverade i uppbyggnaden av rektorsprogrammet. Även doktorander behöver rekryteras inom miljön som också förhoppningsvis kan stanna på institutionen/i forskarmiljön efter disputation. Då avhandlingar utgör en viktig och betydande del av forskningsverksamheten menar vi att det är nödvändigt med rekrytering av doktorander till miljön och dess forskningsfält.

Forskarna i miljön är och kommer att vara delaktiga i *utbildning* på samtliga nivåer. Inom miljön har många forskare ett engagemang i *samverkan* med flera kommuner genom kortare eller längre uppdrag.

När det gäller *forskning* är miljöns medlemmar aktiva i att söka och erhålla externa medel även framåt i tiden. Under den kommande 5-årsperioden ingår flera forskare från miljön i omfattande projekt. Även det engagemang som finns inom miljöns nätverk där flera av forskarna är aktiva liksom flera av doktoranderna, bådär för internationellt utbyte och nya kontakter. Fler forskningsansökningar behöver dock skrivas för att bygga upp forskningen kring miljöns centrala områden.

I verksamhetsplanen för forskning som är framtagen för IPS listades följande punkter som relevanta för PAGE inför 2016:

1. Stärka forskningskollegiernas verksamhet, bl.a. genom ökad ekonomisk tilldelning.
2. Arbeta systematiskt i forskningsmiljöerna med ansökningar och publikationer.
3. Skapa en enhetlig struktur för institutionens hemsidor om forskning.
4. Anordna konferenser för att sprida och diskutera forskning.
5. Arbeta för att öka antalet forskningsuppdrag från omvärlden.
6. Kartlägga forskningsmiljöernas behov för utveckling av hållbar forskning av hög kvalitet.

Punkt 1 är åtgärdad. Punkt 2 sker inom miljöns olika arbetsgrupper. Arbetet är för tillfället inriktat på att förstärka samordningen mellan arbetsgrupperna. Punkt 3 är påbörjad, men behöver åtgärdas under 2017. När det gäller punkt 4 så har bland annat konferensen Forskning pågår anordnats av institutionerna. NORALF konferensen genomfördes också under hösten 2016 med ett stort antal deltagare. Punkt 5 är ett arbete som pågår kontinuerligt i arbetsgrupperna. Punkt 6 har påbörjats. Inför år 2017 kan nedanstående nya punkter läggas till från verksamhetsplanen för 2017.

7. Erbjud juniora forskare skrivarseminarier och skrivarveckor med seniora forskare
8. Utveckla en plan för att öka antalet forskningsuppdrag från omvärlden

Sammanfattningsvis konstateras att vi i förhållande till verksamhetsplanen har en hel del rutiner på plats, som arbete med ansökningar och publikationer, liksom spridning av forskning. Vissa utvecklingsområden som kartläggning av forskningsmiljöernas behov av utveckling av hållbar forskning av hög kvalitet ligger på fakultetsnivå, och andra som information på hemsidor, är fördelat till docent- och processorskollegiet. Vi utgår från att också punkt 7 och 8 är områden där riktlinjerna kommer att dras upp i docent- och processorskollegiet. För PAGE innebär det att vi följer utvecklingen på institutionen och ger respons på arbetet till berörda grupper.

8. Övriga kommentarer relativt KAM

Forskningsmiljön PAGE verkar för att uppnå GU:s vision om en komplett akademisk miljö (KAM) genom sitt engagemang i:

Utbildning på grund-, avancerad- och forskarnivå. Medlemmar är engagerade i utbildning på samtliga nivåer inom sitt specifika fält. Här kan nämnas lärarutbildningen, kandidatprogrammet i pedagogik, tre mastersprogram, varav ett internationellt samt kurser på forskarnivå. Forskare i miljön är kursledare för flera av kurserna på forskarnivå

Forskning genomförd genom externa medel från framför allt Vetenskapsrådet och forskningsfinansierad tid. Forskning bedrivs också i samverkan med andra lärosäten och genom de nätverk som många av forskarna är delaktiga i. Forskningen är synlig i publikationer som publicerats under året. Medlemmarna är också verksamma i omfattande forskningsnätverk och utbyten med andra lärosäten.

Samverkan med skolor och kommuner. Medlemmar är engagerade i uppdragsforskning och uppdragsutbildning. De är också aktiva i att ge föreläsningar i och utanför den reguljära kursverksamheten.

9. Publikationslista 2016

Forskarna inom miljön har publicerat både artiklar, bokkapitel och varit redaktörer för böcker under 2016. Fullständiga publikationer återfinns i GUP. I tabell 1 ges en sammanfattning av antalet publikationer totalt för medlemmar i miljön under åren 2014, 2015 och 2016.

Tabell 1: Sammanställning av publikationer för PAGE, 2014, 2015 och 2016.

	2014	2015	2016
<i>Artikel, refereegranskad vetenskaplig</i>	18	28	33
<i>Artikel, övrig</i>	3	3	1
<i>Bok</i>	1	2	
<i>Bok med redaktör</i>	3	2	3
<i>Bok, refereegranskad</i>		2	(2)
<i>Kapitel i bok</i>	10	12	10
<i>Kapitel refereegranskat</i>	17	3	7
<i>Konferensbidrag, refereegranskat abstract</i>	25	31	38
<i>Konferensbidrag, övrigt</i>	10	14	
<i>Konferensbidrag, refereegranskat</i>	1	2	7
<i>Rapport</i>	3	4	2
<i>Licentiatuppsats</i>	1	1	1
<i>Doktorsavhandlingar</i>	2	4	1

Forskningsmiljön Platform for Research in Inclusive education and School development (PRIS)

1. **PRIS medlemmar** består under 2016 av sex professorer, en docent, tio lektorer, en bitr lektor, en adjunkt och 2 doktorander

Thomas Barow, bitr lektor (bitr forskningsledare för PRIS)

Dennis Beach, professor

Girma Berhanu, professor

Inger Berndtsson, lektor

Marianne Dovemark, professor

Lena Fridlund, lektor

Ingemar Gerrbo, lektor

Joanna Giota, professor

Åse hansson, lektor

Eva Hjörne, professor, forskningsledare för PRIS)

Monica Johansson, lektor

Shruti Taneja Johansson, lektor

Magnus Karlsson, doktorand

Ann-Louise Ljungblad, lektor

Ann Nordberg, lektor

Victoria Norling, adjunkt

Anna Norrström, doktorand

Monica Reichenberg, professor

Ann-Katrine Swärd, lektor

Ernst Thoutenhoofd, docent

Hannah Bartonek Åman, lektor

2. Forskning

2a Forskningsfokus

PRIS forskning fokuserar karakteristika hos inkluderande utbildningssystem och hur detta konkret tar sig i uttryck i klassrummet, hur behov av särskilt stöd konstrueras socialt med hänvisning till kön, klass, etnicitet, nationalitet, språk, funktionshinder etcetera, hur skolframgång kan uppnås och vilket ledarskap som krävs för att uppnå målet med en

inkluderande skola, osv. PRIS har också ett tydligt fokus på forskning i samverkan med det omgivande samhället.

2b Forskningsprojekt

Elevhälsoarbete i praktiken - att förebygga problem och skapa förutsättningar för god omsorg och rätt stöd, FORTE, i samarbete med Uppsala universitet, Ann-Carita Evaldsson. Jag är projektledare. 2016-2019. 2530000 kr.

Delaktighet för alla? Utbildningsvägar för unga med funktionsnedsättningar. VR, i samarbete med Sangeeta Bagga-Gupta som är projektledare. Eva Hjärne är medsökande och forskare i projektet tillsammans med Shruti Johansson från IPS. 2016-2020. 7912000 kr, 1.550.000 kr till IPS.

En skola för avvikare: En studie av undervisningspraktiker och identitetsformering i särskilda undervisningsgrupper

Syftet med projektet är att öka förståelsen för varför skolors arbete med elever i behov av särskilt stöd, trots motsatt ambition, oftast har negativa effekter för den enskilda eleven och dess möjligheter till skolframgång. Särskilt fokus riktas mot hur undervisningen i särskild undervisningsgrupp gestaltar sig för barn med diagnoser som t.ex ADHD. Finansierat av VR, (6 miljoner kr, varav 4,2 milj kr går till IPS), 2012-2016.

Projektledare: Eva Hjärne. Ann-Carita Evaldsson från Uppsala universitet och Claes Nilholm från Malmö högskola är medsökande.

Inkluderande och konkurrerande? Gymnasieskolan i skärningspunkten mellan social inkludering och marknadisering, finansierat av Vetenskapsrådet.

Forskningsprojektets syfte är att bidra med ny kunskap om hur aktörer på kommunal och skolnivå möter krav på social inklusion i en konkurrenssituation, och vilka resultat deras agerande får. Finansierat av VR 2012-2016. Projektledare: Ulf Lundström, Umeå universitet. Från PRIS medverkar Marianne Dovemark.

Språkutbildning och meningsfull väntan - en studie om hur språkutbildning under tiden på asylboende påverkar nyanlända flyktingars språkutveckling, identitet och agens. Forskare vid Högskolan Väst har kommit överens med Niklasbergs Fastigheter AB, som äger Restad Gårds anläggningsboende för asylsökande i Vänersborg, om att göra en forskningsstudie i anslutning till en språkutbildningsinsats som fastighetsägaren startade i höstas 2016. Girma Berhanu deltar.

Study on the diversity within the teaching profession with particular focus on migrant and/or minority background, European Commission 2015-2016. Girma Berhanu deltar.

Profiling Swedish as a Second Language: corpus-driven text studies based on the Common European Framework of Reference. Monica Reichenberg deltar från IPS. Projektledare Elena Volodina.

Pågående projekt med professor Rune Andreassen om läromedel och läsundervisning /specialpedagoger/speciallärare i Sverige och Norge. Monica Reichenberg.

Pågående projekt – specialpedagoger/speciallärare som arbetar med elever med intellektuell funktionsnedsättning, Monica Reichenberg i samarbete med lektor Kent Lövgren, Umeå universitet.

Betydelsen av pedagogiska utredningar, diagnoser och psykometriska tester i inkluderande utbildning: fallstudier från Sverige och Tyskland. Thomas Barow medverkar tillsammans med Daniel Östlund, Högskolan Kristianstad.

Erfarenheter, Motivation, Studieförväntningar samt Yrkes- och Forskningsperspektiv av studenter i specialpedagog- och speciallärarprogrammen. Girma Berhanu tillsammans med Dörte Bernhard (Linköpings universitet).

Mats Holmquist (Högskolan i Halmstad: Intervjustudie angående övergång från gymnasie-särskola till arbetslivet.

Uppdragsforskning

Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper. Skolverksprojekt. Monica Reichenberg.

3. Forskarutbildning

3a. Disputationer

Eva Johansson, 11/11 2016

3b Forskarutbildningskurser

Course leader and course tutor for PDA183b, 'Inclusion, diversity and schooling'. 7,5 ECTS, Third cycle. Ernst Thoutenhoofd

3c Doktorandhandledning

Girma Berhanu:

Lena Eckerholms. Bihandledare.

Eva Hjörne huvudhandledare

Magnus Karlsson

Thyge Tegmejer, Syddansk universitet, Kolding. Bihandledare

Monica Reichenberg

Lena Eckerholm, huvudhandledare

Ernst Thoutenhoofd, bitr handledare

Sanne te Meerman, Groningen University.

Inger Berndtsson, bitr handledare

Ann-Britt Johansson

Monica Vikner Stafberg

Mikael Nilsson

4. Seminarieverksamhet, kollegier m m

Inom PRIS finns ett kollegium, *Kollegiet för inklusion, likvärdighet och specialpedagogik*. Där anordnade vi under 2016 **öppna seminarier** regelbundet (ca en gång/månad) med inbjudna forskare.

Ett annat kollegium är *Kollegiet för livsvärldsfenomenologisk forskning*, ordförande Inger Berndtsson.

5. Internationellt samarbete

PRIS har ett omfattande nationellt såväl som internationellt nätverk (se också under rubriken *Nätverk*). Ett etablerat samarbete finns med exempelvis University of Edinburgh, *Center for Research in Education, Inclusion and Diversity (CREID)*, genom professor Sheila Riddell. Vi samarbetar också med andra internationella och nationella lärosäten i forskningsprojekt, skolverksprojekt, nätverk, undervisning, skrivprojekt etcetera, t ex Manchester University, Arizona State University, University of Groningen, The Netherlands, Uppsala universitet, Borås högskola, Högskolan Väst, Malmö högskola, Jönköpings högskola, Örebro universitet, Linköpings universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Volda högskola, Norge, Aalborg universitet, Danmark, Høgskolen i Buskerud och Vestfold, Norge.

Tomas Barow är coordinator för network 12, Inclusive Education, NERA / NFPF.

Linnaeus Palme samarbete med Hacettepe University, Ankara, Turkiet, huvudansvarig Ann-Katrin Swärd, Thomas Barow medverkar.

5a Nätverk

1. Ethnography and Education

Internationellt nätverk med fokus på etnografiska studier inom utbildningssektorn. Medverkande från PRIS: Marianne Dovemark och Dennis Beach.

2. Nord Ekko

Ett nordiskt nätverk som arbetar med frågor om mänsklig ekolokalisering i teori och praktik. Medverkande från PRIS: Inger Berndtsson.

3. DANASWAC (Discourse and narrative approaches to social work and counselling)

Ett internationellt nätverk som intresserar sig för studier av socialt arbete och rådgivning som praktik genom att använda sig av diskurs – narrativa och etnografiska utgångspunkter. Medlem från PRIS: Eva Hjärne

4. ForumVision

Ett nätverk och förening med syfte att stimulera och initiera forskning och utveckling inom och mellan discipliner samt utgöra en brygga mellan forskare och professionella som arbetar med/för personer med synnedsättning. Delvis finansierat av De Blindas Vänner, Göteborg. Koordinator: Inger Berndtsson

5. Svenska nätverket för handikappforskning

Nätverket är ett forum för mångvetenskapliga kontakter och samverkan mellan olika forskare och lärosäten i Sverige. Medverkande från PRIS: Inger Berndtsson som är kontaktperson Göteborg.

6. Nationellt nätverk för särskolerelaterad forskning.

Forskare samt representanter från Skolverket, SPSM, Handisam, Socialstyrelsen träffas två gånger per år. I särskolenätverket ingår från PRIS: Monica Reichenberg.

7. Skolsocialt nätverk

Tvärdisciplinärt nätverk för forskare med intresse för sociala frågor i skolan. Eva Hjärne medverkar.

5b Konferensdeltagande

Ett flertal PRIS medlemmar var engagerade i olika konferenser och presenterade forskningresultat vid exempelvis NFPF, ECER, AERA, Oxford konferensen. Se publikationslistan under rubrik konferensbidrag.

6. Planer 2017

Planerar att ansöka om forskarskola i samarbete med Uppsala och Karlstads universitet.

Vi kommer aktivt att fortsätta arbeta mot en KAM-miljö samt rekrytera och introducera

nyanställda disputerade lektorer till miljön.

7. Vision 2020

Miljön har rekryterat fler doktorander, erhållit utökade medel för forskning, driver en forskarskola ansvarar för fler doktorandkurser, utvecklat samarbete med det omgivande samhället. Fortsatt internationellt forskningsutbyte.

8. Övrigt

Deltagarna i PRIS är mycket aktiva i olika utbildningssammanhang. Ett flertal är kursansvariga för kurser inom specialpedagog- och speciallärarutbildningen liksom för kurser inom lärarutbildningen. Någon är ansvarig för den nya inriktningen mot lärare för särskolan etc. Dessutom är i stort sett samtliga av deltagarna aktiva i olika samverkansaktiviteter med skolor, huvudaktörer såsom SPSM, Skolverket, Socialstyrelsen, Statens Institutionsstyrelse m fl.

Ett flertal personer inom PRIS kommer att gick i pension under 2016, flera doktorander har disputerat. Detta innebär att vi har ett akut rekryteringsbehov av i synnerhet yngre forskare såsom doktorander/post-docs.

Kort kommentar om IPS forskningsmiljöer och publicering 2016

Miljöernas sammansättning, forskning, undervisning och samverkan

Institutionen har sedan 2014 fyra forskningsmiljöer. Samtliga har en sammansättning med både seniora forskare, lektorer och doktorander. Samtliga har också externfinansierad forskning och omfattande nationella och internationella nätverk. De är väl förankrade och får sägas ha goda förutsättningar för fortsatt forskningsverksamhet. Forskningsmiljöerna är också alla engagerade i såväl undervisning på olika nivåer som i samverkan, om än med sinsemellan olika betoning.

Under året skedde några ändringar i miljöernas ledning. FURS ledare Jan-Eric Gustafsson pensionerades och ledningen övertogs av Monica Rosén (ordf), Joanna Giota och Ulrika Wolff. Forskningsmiljön PRIS fick en ny biträdande ledare med Thomas Barow som arbetar tillsammans med ordinarie ledaren Eva Hjärne. Detta innebär att alla forskningsmiljöer nu har en ledning som består av minst två personer.

Forskningsmiljöerna har behov av förstärkning både av doktorander och seniorer för att kunna utveckla verksamheten och kompensera för pensionsavgångar. Institutionen har arbetat intensivt med detta. En hel del nyrekryteringar gjordes under året och ytterligare kommer att ske under 2017.

Tabell 1. IPS forskningsmiljöer 2016. Uppskattning av antal medlemmar, varav docenter/professorer (inkl emeritus och tjl) respektive doktorander

Forskningsmiljö	Deltagare IPS	Docenter/Prof	Doktorander
FUR	21	7	10
LBS	40	5	2
PAGE	45	13	12
PRIS	21	7	2

De flesta medarbetare tillhör en miljö, men några tillhör flera vilket innebär att tabell 1 innehåller dubbelräkningar. Detsamma gäller de enskilda redovisningarna från forskningsmiljöerna, där samma medlemmar och forskningsprojekt ibland återfinns i mer än en miljö.

Internationella nätverk och gästforskare

Institutionens forskningsmiljöer har ett omfattande engagemang i internationella nätverk inom vilka de under året också tog emot ett antal besökare. Totalt hade institutionen sju längre besök av gästforskare och -doktorander främst från Norden och Australien. Därtill tilldelades professor Louise Morley, Sussex universitet, Waernska professuren 2016/2017 med placering vid IPS. Morleys engagemang fortsätter under 2017.

Institutionen var under året organisatör och värd för flera konferenser, bl a den internationella Challenges in Educational Measurement 12-13 oktober 2016. I samband

med konferensen hedrades institutionens professor Jan-Eric Gustafsson för sitt mångåriga och ledande arbete inom fältet.

Publikationer IPS

Institutionens registrerade publikationer i Göteborgs Universitets Publikationer (GUP) visar en tämligen stabil utveckling 2014-2016. Sett till enskilda publikationstyper kan vi särskilt notera att antalet artiklar i vetenskapliga tidskrifter ökat något de senaste två åren¹. Konferensbidragen däremot, var påtagligt många 2015 jämfört med tidigare och senare år.

Tabell 2. Antal publikationer per publikationstyp 2014-2016**), enligt GUP 170404

Publikationstyp	2014	2015	2016
Artikel i vetenskaplig tidskrift	44	57	60
Forskningsöversiktsartikel	-	1	-
Artikel i övriga tidskrifter	15	17	24
Recension	1	1	4
Bok	5	8	3
Samlingsverk (Red)	6	5	6
Doktorsavhandling	3	6	5
Licentiatavhandling	3	6	1
Kapitel i bok	41	25	38
Paper i proceeding	3	7	7
Konferensbidrag	75	90	74
Lärobok			1
Rapport	8	8	2
Kapitel i rapport	-	-	1
Övrigt	3	12	3
Totalt	207	243	229

*) Publikationstyperna i GUP ändrades 2017 (www.ub.gu.se/publicera/publikationsbas/ hämtad 170404). Redovisningarna från 2014 och 2015 i tabellen skiljer sig därmed från föregående årsberättelser.

¹ Till skillnad mot tidigare år finns i den föregående redovisningen från enskilda forskningsmiljöer inte publikationslistor med preciserade referenser. Det beror på att det vid tiden för redovisningen inte fanns sådana tillgängliga via GUP.